

Durmuş Hocaođlu

Türk'ün Mâkûs Tâli'i: I

Aksiyon., Yıl: 8., Sayı: 370; 05.01.2002-11.01.2002 (Cumartesi-Cuma), s.29

Durmuş Hocaođlu, *Aksiyon*, Analiz Sıra No: 113; 2002 Sıra No: 01

Atıf:

- Hocaođlu, Durmuş., “Türk'ün Mâkûs Tâli'i: I”, *Aksiyon.*, Yıl: 8., Sayı: 370; 05.01.2002-11.01.2002 (Cumartesi-Cuma), s.29

“Hiç şüphesiz Vatan ve Devlet için, îcap ettiğinde herşeyini ve hattâ ocağını söndürme bahasına canını dahi fedâ etmek en kutsî bir vazîfe ve en yüksek bir şereftir; Vatan ve Devlet için ölünmeye başka ne için ölüdür ki? Fakat, bir ülkenin essah evlâtları sâdece O'nun varlığı için ölmek zamanı geldiğinde göreve çağrılıyor ve lâkin yaşama alanlarından tard ediliyorlarsa bunun üzerinde çok ciddi bir şekilde düşünmek şarttır.”

Türk'ün üzerinde en az üç asırdanberi kara bulutlar dolaşmakta, tâli'i en az üç asırdan beri aksetmiş, bir *mâkûs (ters dönmüş) tâli'* hâline dönüşmüş bulunmaktadır; bu kara baht bulutları zaman-zaman dağılsa da yine hızla kararmakta ve umut güneşini örtmektedir. Mâkûs Tâli' hâlâ O'nun yakasını bırakmamıştır, hâlâ hükmünü icrâ etmektedir.

Tâli'in bu ters dönüşünün, kabaca, iki aslî sebebe ircâ edilmesi mümkündür: Entellektüel ve siyâsî kriz.

Entellektüel Kriz'in kökeni, bütün İslâm dünyasının müşterek kaderidir ve bunda en büyük vebâl, diğer birçok siyâsî, tarihî ve sosyal/sosyolojik âmillerle birlikte, İslâm İntelijansiyası'nındır: Akıl ile çatışmaya giren, tefekkürü durağanlaştıran, otoritelerin boyunduruğunu meşrûlaştıran, İslâm Aydınlanması'nı bir İslâm Skolastisizmi'ne dönüştüren; İslâm'ı ve Dünya'yı yanlış okuyan, Müslümanların Dünya ile arasını açarak onları târik-i dünya olmaya zorlayan ve onların terkettiği Dünya'yı başkalarının eline veren İntelijansiya'nın.

Entellektüel Kriz ile çok yakın bağları olan Siyâsî Kriz'e gelince: Her büyük imparatorluk gibi Osmanlı da tarihin muayyen bir döneminden îtibâren, küçülmenin adetâ kaçınılmaz olduğu büyüme limitlerine ulaşmıştır. Geriye doğru saymanın başladığı bu tarihî dönüşüm noktasından sonra, O'nun kaderini elinde tutanların tek gayesi, bütün İslâm dünyasının savunmasını tek başına üstlenmiş, git-gide anakronikleşmeye ve çözülmeye yüz tutan devâsâ bir imparatorluğun “var-oluş problemi”ni çözmeye, Mağrib'den Maşrik'a dek uzanan geniş topraklarını muhâfaza etmeye çalışmak olmuştur ki bunun için de elini taşın altına koyacak en büyük ve hattâ tek kaynak, O'nun kurucu aslî unsuru olan Türk'ten başkası olmayacaktır. Çünkü, genel bir hüküm olmak üzere, İslâm Dünyası'nın son büyük filozofu addedilmeye lâyık olan İbn Haldûn'un da herhangi bir te'vil ile saptırılmayacak derecede net ve berrak, gayet sarîh bir sûrette isâbetle belirtmiş olduğu gibi, devletin temellendirilmesi ve başlangıçtan îtibâren korunması O'nu kuran aynı asabiyet sâyesinde olmaktadır [Mukaddime: III.II]. Bunun anlamı gayet açıktır: Osmanlı'yı kuran da, başlangıcından îtibâren koruyan da Türkler olmuştur. Şimdi Devlet ve Vatan dara düşmüştür, o hâlde, hassaten bu

dar zamanında O'nu koruyacak olan da, Türk'ten başkası olmayacaktır. Türk, Devlet'i kuran ve yaşatan asabiyedir; O, "Omurga"dır: Devlet ve Vatan yaralandığında yüreğine köz düşen omurga.

İşte, Türk'ün mâkûs tâli'i asıl bundan sonra başlamıştır; zîra, O'na, bu tarihten sonra iki aslı vazîfe tevdi edilmiştir: Köylülük ve Askerlik!

Bu dönemde, Türk, git-gide, bir yandan Dünya'yı okumak, çağın nereye gittiğini fehm ve idrâk etmek konusunda azce düşen İntelijansiya'nın Dünya ile mesâfeli hâle getirip, teşebbüs rûhunu adetâ tekfir ederek dünyevî güç ve kudret menbâlarından uzak tutması ve diğer yandan da Ulu'l-Emr'in Devlet ve Vatan müdâfaası için varını-yoğunu elinden alması sonucunda adetâ bedevîleşmiş, "Köy"e çakılmıştır. Beri yandan, mâdem ki O, aslı unsurdur, mâdem ki Omurga'dır; o hâlde Devlet ve Vatan'ın müdâfasında ancak ve yalnız O'na güvenilebilecek, ancak ve yalnız O'ndan can bedeli istenebilecektir. Çünkü annemiz olan Vatan ve babamız olan Devlet dardadır ve evlâtlarını imdâda çağırılmaktadırlar: Öyleyse, haydi Türk: Vatan ve Devlet için öl!

Hiç şüphesiz Vatan ve Devlet için, îcap ettiğinde herşeyini ve hattâ ocağını söndürme bahasına canını dahi fedâ etmek en kutsî bir vazîfe ve en yüksek bir şereftir; Vatan ve Devlet için ölmeme başka ne için ölünür ki? Fakat bir ülkenin essah evlâtları sâdece O'nun varlığı için ölmek zamânı geldiğinde göreve çağırılıyor ve lâkin yaşama alanlarından tard ediliyorlarsa bunun üzerinde çok ciddî bir şekilde düşünmek şarttır.

İmdi: Bu tarihî kırılma noktası, bilhassa geçen asrın sonları ve bu asrın başlarında, İmparatorluk için siyah iplik ile beyaz ipliğin ayırılmaya başladığı "İmsâk Vakti" olmuştur: Gece bitmiş ve kim bu devletin ve vatanın aslı unsuru, kim çekirdek, kim kabuk, kim muzahrafat, âşikâr olmaya başlamıştır. Gerçek bir fütûhatçı imparatorluk ve gerçek bir tolerans devleti olan Osmanlı'nın iyi dönemlerinde Türk-olmayan bütün unsurlar, Haldûn'un "Sebeb Asabiyesi" olarak tanımladığı potada eritilmişlerdi; Devlet büyük ve güçlü idi, câzibesi vardı ve çağ da milliyetçi bağımsızlıklar çağı değildi; ama, Devlet küçüldükçe ve zayıfladıkça câzibesi azalıyordu ve dahi çağ da milliyetçi bağımsızlıklar çağı olmaya, yeniden Neseb Asabiyesi'ne avdet etme çağı olmaya başlamıştı. Safvet devirlerinde imparatorluğun nîmetlerini eşit derecede paylaşan Türk-olmayan diğer unsurlar, siyâsî milliyetçilikler çağının başlamasının hâsıl etmiş büyük muharrik kuvvetin de te'siriyle, zaaf devrinde, külfetleri paylaşmaktan kaçınmaya başlamışlardı. Zaman, artık bütün gayri Türk unsurları "Osmanlı" kimliğinin büyük şemsiyesi altında tutmaya yetmediği zaman idi. Farklılığını keşfeden her neseb, kendi devletini istiyordu; müslim ya da gayri müslim, her neseb! Bu vakitten sonra, pek az istisnâî hâller hariç, bu devleti ve vatani ya Türkler müdâfaa edeceklerdi, ya da Türkler; yâni Omurga. Bu iş başka birisine tevdi edilemez, Devlet ve Vatan için ölmek, başka birisine teklîf edilemezdi; çünkü onlar için bu devlet ve bu vatan kendi devletleri ve vatanları değildi artık.

Zaman, "zor zaman" idi; Devlet ve Vatan, var-olmaya devam edebilmek için evlâtlarının kanını istiyordu; essah evlâtlarının.

İşte, önce Duraklama ile başlayan ve sonra Gerileme ve Çökme ile ivmelenecek devam eden ve zirveye 1821-1921 arasındaki "Felâket Yüzyılı"nda çıkan bu uzun var-oluş mücadelesi süresinde Türkler, Vatan ve Devlet için mallarını ve canlarını verirken, İmparatorluğun Türk-olmayan unsurları, ama bilhassa gayri müslimler, Köy'e tıklan Türk'ün hâsıl etmiş olduğu boşluğu doldurmaya; gerek iç ve gerekse de dış şartların elverişli olmasından da bil-istifâde, hâricî güçlerle de işbirliği yaparak, asla hayatlarından daha kıymetli, daha muazzez bir "kutlu toprak" — daha ağır ama daha gerçek bir ifâdeyle söylendikte — hakikî mânâda bir "vatan" değil bir nevi "koloni" telâkkî ettikleri, asla içselleştirilmiş bir sevgi ile bağlı bulunmadıkları, Köy'e tıklanmış Türkler'in canlarını vererek ayakta tutmaya çalıştıkları Ülke'nin zenginliklerini zimmetlerine geçirmeye; çöllerden dağlara ölmek için koşuşturulan Türkler'den çalarak şişmeye, şiştikçe azgınlaşmaya ve giderek zamanla ekserî hâllerde emperyalist sermâye ile de ittifak ederek Ülke içinde şantajcı, işbirlikçi, baskıcı ve sömürgeci bir güç hâline gelmeye başlamışlardır.

